

/ GRANSKNING

▶ 1 min

Torvproduktionen i Sverige stöttar den finska staten – "Jag anser att vi bör sluta använda torv", säger Finlands miljö- och klimatminister. Foto: TT/SVT

Höll på att fälla regeringen – nu flyttar verksamheten till Sverige

UPPDATERAD 12 OKTOBER 2021 PUBLICERAD 12 OKTOBER 2021

UPPDRAG GRANSKNING · Ett politiskt beslut att fasa ut energitorv höll på att fälla den finska regeringen. Uppdrag granskning kan berätta att samtidigt som Finland fasar ut energitorven av klimatskäl så har ett statligt finskt bolag blivit den överlägset största torvproducenten – i Sverige.

Energitorv har länge använts som bränsle i fjärrvärmeverk. Men på grund av dess klimatpåverkan och de rekordhöga priserna på utsläppsrätter är den inte längre lönsam att producera.

I Finland har utfasningen av energitorven lett till att regeringen förra våren var nära att spricka. Regeringens torvpolitik ledde också till stora protester från torvbranschen i Finland.

– Deras budskap var att torven borde anses vara en förnybar energikälla. Det är den ju i och för sig, om man kan vänta 5 000–10 000 år, men utsläppen från bränd torv är fossil energi, fossila utsläpp, säger Anna Dönsberg, reporter på Svenska Yle, som bevakade protesterna.

Läs mer: [Klimatfarlig blomjord slår rekord i Sverige](#)

Både här och i Finland har fokus nu skiftats från energitorv till så kallad odlingstorv, blomjord som består av torv – och förra

året producerades mer än någonsin i Sverige.

Men även odlingstorven är en klimatbov, då den släpper ut lika mycket koldioxid som energitorven. Det tar längre tid än när torven eldas, men efter tio år har all koldioxid i blomjords-torven läckt ut i atmosfären.

Ministern: Problematiskt

Uppdrag gransknings genomgång visar att ett finskt statligt bolag har blivit den överlägset största torvproducenten – i Sverige.

Bolaget, Neova Oy, stod för 72 procent av all torv som bröts i Sverige förra året. Det ägs till 50,1 procent av den finska staten, resten ägs av det offentliga genom de finska fjärrvärmebolagen. I juni i år beslutade bolaget att dela ut 250 miljoner Euro till ägarna.

Finlands miljö- och klimatminister Krista Mikkonen tycker att det är problematiskt att torvproduktionen i Sverige stöttar den finska staten.

– Vi känner ju till de skadliga effekter som produktionen har, säger hon.

”Större delen är absolut fortfarande svensk”

Produktionen av odlingstorv sker genom Neova Oy:s svenska dotterbolag Neova AB och Hasselfors Garden. Personer med ledande positioner inom de bolagen är ordförande och vice ordförande för bransch- och lobbyorganisationen Svensk torv.

– Större delen av den torv som skördas i Sverige används i Sverige. Jag vet inte hur det kommer att se ut framöver, men större delen är absolut fortfarande svensk, säger Svensk torvs ordförande Pia Holmberg, som också är produktchef för Hasselfors Garden.

Men pengarna från torvproduktionen hamnar i dag i stor utsträckning utomlands?

– Vi skär inte guld här ute, kan man väl inte säga. Det blir kanske inte jättestora summor över, så är det faktiskt. Vi lever med små marginaler även i den här branschen.

Ministern: "Vi bör sluta använda torv"

I april förra året uppdaterades riktlinjerna för de statligt ägda bolagen i Finland så att de ska leva upp till överenskommelserna i Parisavtalet och nå ett koldioxidneutralt Finland år 2035.

Finlands miljö- och klimatminister Krista Mikkonen säger hon anser att den finska staten bör sluta med all form av torv – både för energi och odling.

– Jag tycker att vi borde hitta andra produkter än torv även till trädgårdar. Det är väldigt skadligt att bryta torv även för trädgårdsbruk. Jag anser att vi bör sluta använda torv, inte bara i Finland utan även i Sverige. Så det är inte bra om torvproduktionen ökar i andra länder.

MISSA INTE UPPDRAG GRANSKNING

Reportaget "Klimatbov i ny förpackning" finns på [SVT Play](#).

TORV OCH KOLDIOXIDUTSLÄPP

- Torv är växtdelar som legat i kärr och våtmarker under tusentals år och består till ungefär hälften av kol.
- I utdikade, torrlagda, våtmarker kommer syre åt den kolrika torven som då börjar släppa ut koldioxid. I dag står utdikade våtmarker för 20 procent av Sveriges koldioxidutsläpp. Mest används markerna för åker- och skogsbruk. Endast en liten del av arealen används i dag för torvbrytning.
- Torv har länge använts som bränsle i fjärrvärmeverk. När torv eldas släpper den ut mer koldioxid per utvunnen kilowattimme än både olja och stenkol.
- Utsläppen från så kallad odlingstorv, blomjord som består av torv, tar längre tid – men efter tio år har all koldioxid från torven läckt ut i atmosfären.
- Att återställa utdikade våtmarker, genom att gräva igen diken så att markerna blir vattenfyllda, skulle bromsa utsläppen. FN:s klimatpanel har slagit fast att det är en av de snabbaste klimatåtgärder som går att göra.

RELATERAT

Klimatfarlig blomjord slår rekord i Sverige

12 oktober 2021

Här slutade de med torven som bränsle: "Inte mött några utmaningar"

12 oktober 2021

Lobbyorganisation vill att torv ska beskrivas som klimatnyttig – påverkade svensk myndighet

12 oktober 2021

✉ **Malin Crona** (malin.crona@svt.se)

✉ **Lisa Svensson** (lisa.svensson.1@svt.se)

✉ **Karin Mattisson** (karin.mattisson@svt.se)

✉ **Hans Peterson Hammer** (hans.peterson.hammer@svt.se)

✉ **David Lindahl** (david.lindahl@svt.se)

Uppdaterad 12 oktober 2021 kl 12:21

Publicerad 12 oktober 2021 kl 11:45

✉ Hittat språk- eller faktafel i texten?

Lokal. Lättanvänd. Opartisk. Ladda ner appen nu!

SÅ ARBETAR VI

SVT:s nyheter ska stå för saklighet och opartiskhet. Det vi publicerar ska vara sant och relevant. Vid akuta nyhetslägen kan

det vara svårt att få alla fakta bekräftade, då ska vi berätta vad vi vet – och inte vet. [Läs mer](#)

MER OM: KLIMAT

Näringsdepartementet: "Det finns redan pengar till klimatanpassning"

Klimatstöd till Sametinget inte aktuellt

När katastrof blir vardag – hur gör man då?

Kör ut mat till renarna varje dag, hoppas på nytt ersättningssystem.

Då kommer det regna mer än det snöar på Arktis

Ny studie: Kan inträffa 20 år tidigare än vad forskare tidigare trott

JUST NU SENASTE NYTT OM CORONAVIRUSET
